

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีต่อความยึดมั่น ผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*

A causal model of personal and social factors on student engagement of senior high school students

ธรรมโชติ เอี่ยมทัศนะ (Thammachot Aeamtussana)**

นฤมล พระใหญ่ (Narulmon Prayai)***

รัชฎา จวน คำชิรพิทักษ์ (Ranchuan Kamwachirapitak)****

วรณูช แหยมแสง (Woranuch Yamsang)*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 554 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.854 - 0.916 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า

* บทความฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

The article is presented as a part of dissertation of The Doctor of Philosophy in Research and Development on Human Potentials at Faculty of Education, Srinakharinwirot University

** นิสิตปริญญาเอกสาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: t.aeamtussana@gmail.com

A Student of The Doctor of Philosophy in Research and Development on Human Potentials at Srinakharinwirot University, e-mail: t.aeamtussana@gmail.com

*** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อ.ดร.นฤมล พระใหญ่ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Major Advisor: Dr.Narulmon Prayai, Department of Guidance and Educational Psychology, Srinakharinwirot University

**** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รศ.ดร.รัชฎา จวน คำชิรพิทักษ์ ศูนย์พัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Co-Advisor: Assoc.Dr.Ranchuan Kamwachirapitak, Development Center for Innovation of Learning and Instruction, Kasem Bundit University

***** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รศ.ดร.วรณูช แหยมแสง ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Co-Advisor: Assoc.Dr.Ranchuan Kamwachirapitak, Department of Curriculum and Instruction, Ramkhamhaeng University

1) โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $\chi^2 = 112.91$ ($p = 0.16$), $df = 99$, $\chi^2/df = 1.140$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.96$, $CFI = 1.00$, $RMSEA = 0.016$, $SRMR = 0.024$, $CN = 439.39$ ตัวแปรในโมเดลร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนได้ร้อยละ 53

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดและอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ

คำสำคัญ : ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน, โมเดลเชิงสาเหตุ, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

The Objectives of this research were to study 1) to develop a causal model of personal and social factors on student engagement of senior high school students who were studying in the schools which belonged to Office of the Basic Education Commission in Bangkok. 2) to examine a causal model of personal and social factors on student engagement of senior high school students with the empirical data. The samples, selected by multi-stage sampling technique, consisted of 554 senior high school students. The data was collected by using six rating scale questionnaires. The questionnaires have reliability coefficient between 0.854 - 0.916. The data were analyzed by structural equation modeling.

The research findings were as follows:

1) The causal model indicating the effects of personal factor and social factor on student engagement of senior high school students fitted the empirical data. The result are as follows; $\chi^2 = 112.91$ ($p = 0.16$), $df = 99$, $\chi^2/df = 1.140$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.96$, $CFI = 1.00$, $RMSEA = 0.016$, $SRMR = 0.024$, $CN = 439.39$. The model could describe the variance of student engagement in the percentage of 53.

2) The highest total effect and direct effect of the causal factors on student engagement of the senior high school students was academic self-concept.

Keyword : Student engagement, Causal model, Senior high school students

บทนำ

ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนนั้นเริ่มมีการศึกษาและทำการวิจัยมาตั้งแต่ช่วงปี 1980 จนถึงยุคปัจจุบัน มีนักวิชาการนำไปศึกษาในหลากหลายบริบท รวมทั้งมีการให้นิยามความหมายของความยึดมั่นผูกพันในบริบทที่แตกต่างกัน การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนส่วนใหญ่เน้นพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงการสร้างกลยุทธ์ในการจัดการปัญหาพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในห้องเรียนเชิงบวก เช่น การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน และการสร้างการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน (Parsons and Taylor, 2011:9)

ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนนั้นมีโครงสร้างที่มีลักษณะซับซ้อน ประกอบด้วยความยึดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด ความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ และความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม ซึ่งความยึดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด (Cognitive engagement) เป็นการทุ่มเทเพื่อการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนแสดงออกมาในแง่ของการพิจารณาไตร่ตรองและความพร้อมที่จะทุ่มเทพยายามในการทำความเข้าใจแนวคิดที่สลับซับซ้อนและฝึกฝนทักษะที่ยากจนเกิดความชำนาญได้อย่างแท้จริง และความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ (Emotional engagement) เป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองของนักเรียนทั้งในเชิงบวกและลบที่มีต่อครู เพื่อน การเรียนการสอน และโรงเรียน ที่อาจจะก่อให้เกิดความผูกพันต่อสถานศึกษา และความพยายามทุ่มเทในการทำงาน ซึ่งการแสดงความรู้สึกของนักเรียนในชั้นเรียน เช่น ความสนใจ ความเบื่อหน่าย ความสุข ความเศร้าเสียใจ และความวิตกกังวลของนักเรียน ส่วนความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรม (Behavioral engagement) เป็นการมีส่วนร่วมของนักเรียนในความสัมพันธ์ทางการเรียน การเข้าสังคม และการร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นต้น (Fredricks, Blumenfeld and Paris, 2004: 60-65; Fredricks, et al, 2011: 2)

ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีผลการเรียนและผลทางสังคมในเชิงบวก (Griffiths, Sharkey and Furlong, 2009: 197, quoted in O'Farrell and Morrison. 2003) ป้องกันการออกจากโรงเรียนกลางคันของนักเรียน (Appleton; & Christensen; & Furlong. 2008: 369) จัดการปัญหาของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ภาวะเบื่อหน่ายในการเรียน การเอาใจออกห่างจากการเรียน เป็นต้น (Fredricks, et.al, 2011: 1; Fredricks, Blumenfeld and Paris, 2004: 65) ความยึดมั่นผูกพันจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างความเข้มแข็งทางการเรียนของนักเรียน และถือเป็นแหล่งของความกระตือรือร้นที่ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและเผชิญกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด ความท้าทายต่างๆ และความล้มเหลวทางการเรียนได้ (Skinner and Pitzer, 2012: 22) ซึ่งหากนักเรียนขาดความยึดมั่นผูกพันก็จะทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน (Niemi, 2007: Online)

ในการประเมินผลนักเรียนระหว่างชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) ที่ดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้ทำการศึกษาระดับความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนในด้านการรับรู้การเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน (Sense of Belonging) และการมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยของความยึดมั่นผูกพันทั้งใน

ด้านการรับรู้การเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน มีค่าเท่ากับ 469 และการมีส่วนร่วมในการเรียน มีค่าเท่ากับ 489 ซึ่งต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ยของการสำรวจที่มีค่าเท่ากับ 500 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนที่มีการรับรู้การเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนและการมีส่วนร่วมในการเรียนระดับต่ำ พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนไทยที่มีความยึดมั่นผูกพันระดับต่ำมีค่าเท่ากับ 32.7 และ 25.4 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละของ OCED ที่มีค่าเท่ากับ 24.5 และ 20 ตามลำดับ (Willims, 2003: 19-24, 68-69) นอกจากนี้ ผลการศึกษาปัญหาคุณภาพการจัดการการศึกษาของไทยก็สะท้อนถึงสภาพปัญหาการจัดการศึกษาซึ่งเกิดจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านศักยภาพพื้นฐานของนักเรียน ปัจจัยด้านสมรรถนะของโรงเรียน และปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายการศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน เป็นต้น โดยเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยพื้นฐานศักยภาพของนักเรียนสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนไทยนั้นมีสติปัญญาต่ำ และขาดความสนใจเรียนหรือใฝ่หาความรู้ (พทิน แดงจวง, 2554: 19) สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของสมพงษ์ จิตระดับ ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กไทยในปัจจุบันนั้นเป็นเด็กที่สอนยาก เปื่อยเรียน หนีเรียน และสมาธิในการเรียนสั้น (คมชัดลึก, 2553: ออนไลน์) เช่นเดียวกันกับเจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2557: 3-4) ได้กล่าวว่า เด็กและเยาวชนไทยส่วนหนึ่งยังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใช้ชีวิตแบบไร้เป้าหมาย เป็นต้น

นอกจากนี้ ในรายงานการวิจัยของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547: 107-108) ได้ทำการศึกษาคูณลักษณะสำคัญของคนไทยที่พึงประสงค์ 10 ประการที่ควรได้รับการพัฒนา คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่กล่าวถึง คือ คุณลักษณะการรักการเรียนรู้ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่มีใจปรารถนา มีความตื่นตัว และมุ่งแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดทุกช่วงของชีวิตโดยเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัว มีความสามารถในการนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้แก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องต่างๆ ที่มีอยู่ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นได้ด้วย ซึ่งการพัฒนาคนให้มีลักษณะการรักการเรียนรู้ได้ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะคิดรักการเรียนรู้ และความสามารถในการแสวงหาความรู้ แต่ในทางกลับกัน คุณลักษณะรักการเรียนรู้ของคนไทยยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรเป็นผลให้คนไทยขาดความกระตือรือร้นและความตื่นตัวในการพัฒนาตนเอง ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างเท่าทัน

จากสภาพการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนไทยนั้นมีความยึดมั่นผูกพันทางการเรียนต่ำ ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน ขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความเบื่อหน่ายในการเรียน ขาดเป้าหมายที่ชัดเจน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนไทยควรได้รับการพัฒนาความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) ของแบนดูรามาเป็นทฤษฎีฐานคิด ซึ่งแบนดูรา เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลนั้นเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (การรู้คิด ความรู้สึก ลักษณะทางชีวภาพ) ปัจจัยด้านพฤติกรรม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Bandura, 1999:21; สิริอร วิชชาวุธ, 2554: 97) เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์สาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน

ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียน (Pellas, 2014: 165; Walker, Greene and Mansell, 2006: 8) อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ (Green, et al, 2012: 1117-1119; Wang and Eccles. 2013: 17-19) และแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง (Walker, Greene and Mansell, 2006: 8) ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียนมีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่มีความยึดมั่นผูกพันในการเรียนนั้นเกิดจากการที่นักเรียนรับรู้ความสามารถในการเรียนของตนเอง ซึ่งนักเรียนจะรักษาความคาดหวังผลทางการเรียนในเชิงบวก มีการให้คุณค่าในการเรียน รวมถึงมีการตั้งเป้าหมายและประเมินความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง และมีการตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ตนเองเชื่อว่าจะจะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการเรียนและนำมาซึ่งความสำเร็จ พร้อมทั้งจะให้ความสนใจต่องานที่ตนได้รับมอบหมายและพยายามที่จะหลีกเลี่ยงจากสิ่งรบกวนต่างๆ (Schunk; & Mullen. 2012: 225) ส่วนอัตมโนทัศน์ทางวิชาการมีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนเพราะการที่นักเรียนที่มีความรู้สึกเชิงบวกต่อความสามารถทางการเรียนและความสำเร็จของตนสูงและมีรับรู้ต่อธรรมชาติและคุณภาพของสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นอย่างดีก็จะทำให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามไปด้วยเช่นกัน (Wang, and Eccles, 2013: 20) ส่วนแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเองมีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่มีระดับการตัดสินใจด้วยตนเองสูงหรือมีแรงจูงใจที่เกิดจากตนเองจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง รวมทั้งมีความพยายามต่อความท้าทายทางการเรียนด้วยเช่นกัน (Walker, Greene, and Mansell. 2006: 4)

ส่วนปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนนั้นคือ การสนับสนุนทางการเรียนที่เกิดจากครอบครัว ครูและเพื่อน (บงกช วงศ์หล่อสายชล, 2555: 104) ซึ่งการสนับสนุนทางการเรียนจากครอบครัวนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน (Appleton, et al. 2006) เพราะนักเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการเล็งดูและเอาใจใส่จากครอบครัวจะส่งผลให้ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนสูงขึ้น (Perdue, Manzeske and Estell, 2009) และการสนับสนุนทางการเรียนจากครูเป็นการให้การสนับสนุนและการมีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูและนักเรียน ซึ่งการสนับสนุนของครูมีความสัมพันธ์กับความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนในแง่ของการมีส่วนร่วมทางการเรียน และพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำงาน (Battistich, et al. 1997) การดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจ สนับสนุนให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการเรียน เพราะครูที่เชื่อมั่นว่านักเรียนสามารถทำได้จะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวก (Chun-hong, 2010: 21) และความทุ่มเทของครูก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าได้ได้รับการสนับสนุนจากครูซึ่งจะส่งผลให้ระดับของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดน้อยลง และจะทำให้ความยึดมั่นผูกพันกับของนักเรียนเพิ่มขึ้น (Brewster and Bowen. 2004: 61-62; Paiwithayasiritham, 2013: 9) ส่วนการสนับสนุนทางการเรียนจากเพื่อนนั้นเป็นสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนที่มีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียน แรงจูงใจในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจาก กลุ่มเพื่อนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการคิดและการเรียนซึ่งเป็นผลจากการที่นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นระหว่างกัน ดังนั้นเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจ พฤติกรรม และผลการเรียนของนักเรียน (Skinner and Pitzer, 2012: 28) จากเหตุผลดังกล่าวการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

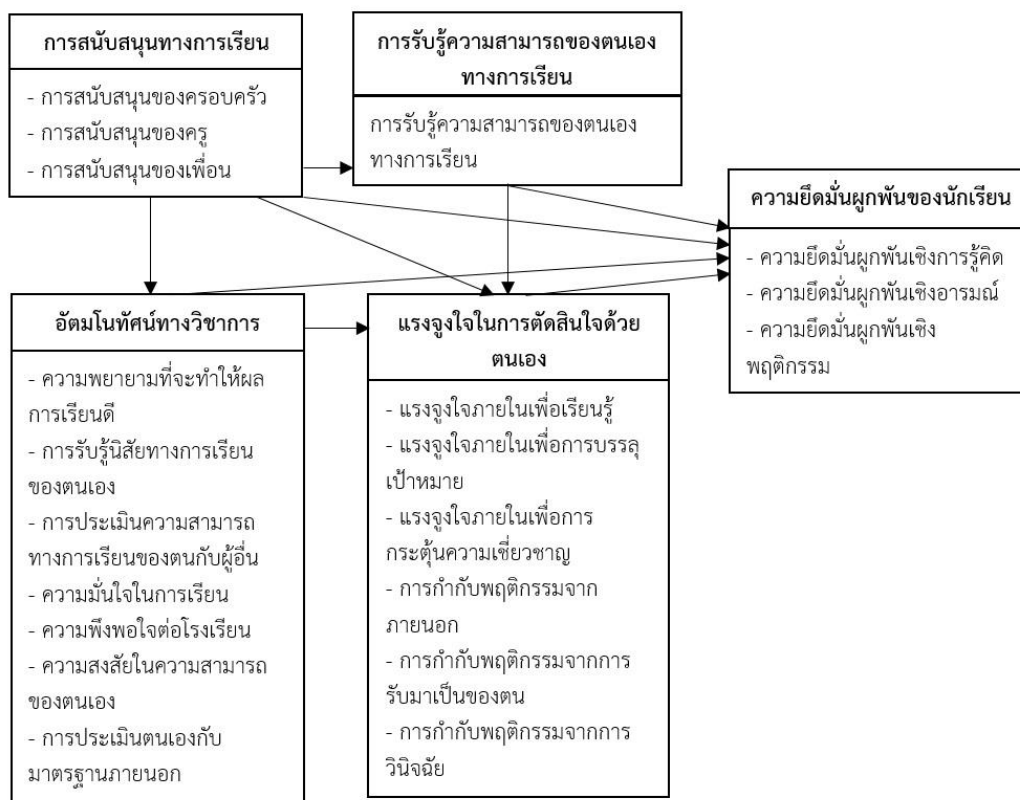
1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมติฐานการวิจัย

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนโดยผ่านแรงงูใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง
3. อัตมโนทัศน์เชิงวิชาการมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนโดยผ่านแรงงูใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง
4. แรงงูใจในการตัดสินใจด้วยตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน
5. การสนับสนุนทางการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียน อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ และแรงงูใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง และมอีทธิพลทางอ้อมต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนโดยผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียน อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ และแรงงูใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งศึกษาภายใต้ฐานคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) ของแบนดูรา ที่มีความเชื่อพื้นฐานว่าพฤติกรรมของบุคคลมีผลจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม (Environmental Factor) และปัจจัยทางพฤติกรรม (Behavioral Factor) ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียน อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ และแรงงูใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง ส่วนปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน คือ การสนับสนุนทางการเรียนจากครอบครัว ครู และเพื่อน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร จาก 5 โรงเรียน จำแนกเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 183 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 182 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 189 คน รวมทั้งหมดเป็น 554 คน โดยพิจารณาจากที่กฎความเพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูล (Rule of Thumbs) ที่กำหนดว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างต่อตัวแปรในโมเดลที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูลควรมีสัดส่วน 10-20: 1 (Kline, 2005: 111; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 54; อ้างจาก Gold, 1980; Weiss, 1972) ซึ่งในการวิจัยนี้ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตจำนวน 20 ตัว และมีพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า จำนวน 49 พารามิเตอร์ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยควรมีอย่างน้อย 490-980 คน ซึ่งจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

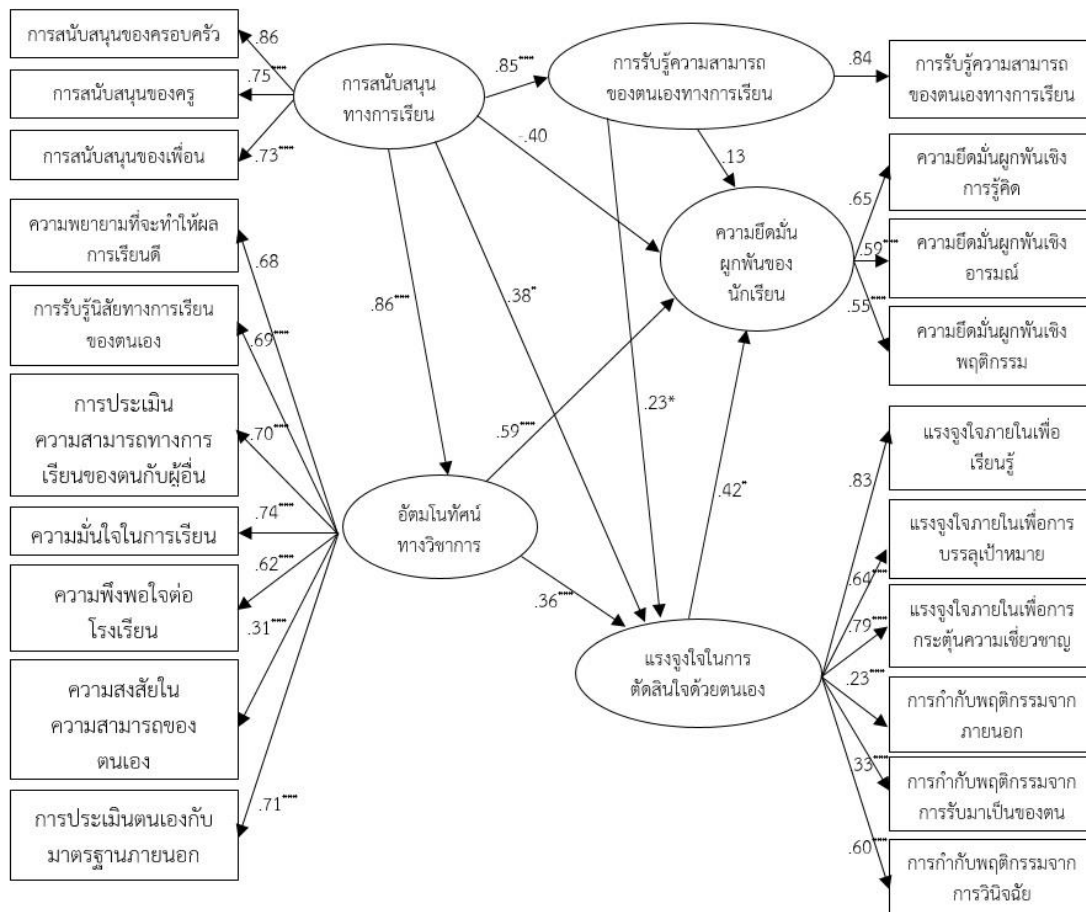
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับตามแบบของ Likert จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามความเชื่อมั่นผูกพันของนักเรียน แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียน แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ทางวิชาการ แบบสอบถามแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง และแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียน ซึ่งแบบวัดแต่ละฉบับมีค่าความเชื่อมั่นที่ .906 .854 .861 .890 และ .916 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 5 แห่ง ๆ ละ 3 ห้องเรียน ๆ ละ 40 คน รวมทั้งสิ้น 600 คน มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 554 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.33

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรสังเกตโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) และสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลด้วยวิธีโลกลิขิตสูงสุด (Maximum Likelihood)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความเชื่อมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการตรวจสอบพบว่า ค่า $\chi^2 = 112.91$ ($p = 0.16$), $df = 99$, $\chi^2/df = 1.140$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.96$, $CFI = 1.00$, $RMSEA = 0.016$, $SRMR = 0.024$, $CN = 439.39$ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีเหล่านี้กับเกณฑ์ความกลมกลืนของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จะเห็นได้ว่า ค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อัตราส่วนระหว่างค่าไค-สแควร์กับองศาอิสระมีค่าน้อยกว่า 2.00 ค่าดัชนี GFI , $AGFI$, $RMSEA$, $SRMR$ และ CFI ดัชนีทุกค่าผ่านเกณฑ์ที่บ่งบอกได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพประกอบ 2

$$\chi^2 = 112.91 \text{ (p} = 0.16\text{), df} = 99, \chi^2/\text{df} = 1.625, \text{ GFI} = 0.98, \text{ AGFI} = 0.96, \text{ CFI} = 1.00, \\ \text{RMSEA} = 0.016, \text{ SRMR} = 0.024, \text{ CN} = 439.39$$

ภาพประกอบ 2 ผลการประเมินค่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผล
ต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพประกอบ 2 ผู้วิจัยจึงนำเสนอค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลและค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรสาเหตุที่มีต่อตัวแปรผล ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรผลและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสองของตัวแปร

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล											
	การรับรู้			อัตมโนทัศน์ทาง			แรงจูงใจในการ			ความยึดมั่นผูกพันของ		
	ความสามารถของ			วิชาการ			ตัดสินใจด้วยตนเอง			นักเรียน		
	ตนเองทางการเรียน											
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
การสนับสนุน ทางการเรียน	.85***	-	.85***	.86***	-	.86***	.38*	.51***	.89***	-.40	.99***	.59***
การรับรู้ ความสามารถของ ตนเองทางการเรียน	-	-	-	-	-	-	.23*	-	.23*	.13	.10	.23
อัตมโนทัศน์ทาง วิชาการ	-	-	-	-	-	-	.36***	-	.36***	.59***	.16*	.75***
แรงจูงใจในการ ตัดสินใจด้วยตนเอง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.42*	-	.42*
R ²	.72			.73			.84			.53		

หมายเหตุ

- 1) * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
- 2) DE = อิทธิพลทางตรง (Direct effects) IE = อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effects) TE = อิทธิพลรวม (Total effects)

จากตาราง 1 อิทธิพลของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน มีดังนี้

ความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนได้รับอิทธิพลจากการสนับสนุนทางการเรียน แรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเองและอัตมโนทัศน์ทางวิชาการ ซึ่งตัวแปรที่มีอิทธิพลเด่นชัดที่สุด คือ อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยอัตมโนทัศน์ทางวิชาการมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .16 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รองลงมาคือ การสนับสนุนทางการเรียน มีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านอัตมโนทัศน์ทางวิชาการและแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล

เท่ากับ .42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยอัตมโนทัศน์ทางวิชาการ การสนับสนุนทางการเรียน และแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเองร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนได้ร้อยละ 53

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. โมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรแฝงภายนอก คือ การสนับสนุนทางการเรียน และตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียน อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ แรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง และความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน โดยพบว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน ได้ร้อยละ 53 โดยพบว่าเส้นอิทธิพลที่สามารถอธิบายความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนได้เด่นชัดที่สุด คือ อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ รองลงมาคือ การสนับสนุนทางการเรียน และแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .75, .59 และ .42 ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา ที่เชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลนั้นเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (การรู้คิด ความรู้สึก ลักษณะทางชีวภาพ) ปัจจัยด้านพฤติกรรม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยแบนดูรา กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากกลไกระหว่าง 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกัน คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยส่วนบุคคล และชนิดของพฤติกรรม ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไม่เท่ากัน ปัจจัยบางตัวอาจมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมมากกว่าปัจจัยบางประการในช่วงเวลาหนึ่ง แต่อาจมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมน้อยกว่าอีกปัจจัยหนึ่งในอีกช่วงเวลาหนึ่ง แต่ปัจจัยทั้งสามจะไม่อิทธิพลเท่ากันพร้อมกันในเวลาเดียวกัน ซึ่งภาวะดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคล พฤติกรรมที่จะแสดงออก และสภาพแวดล้อมในขณะนั้น (Bandura, 1999: 21; สิริอริวิชารุช, 2554: 97)

2. อัตมโนทัศน์ทางวิชาการมีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน อาจเป็นผลจากการที่นักเรียนสามารถรับรู้ถึงความสามารถ คุณค่าของตนเอง และทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของตนเองได้ดี ตลอดจนสามารถรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนได้ดีอันเป็นผลให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันต่อการเรียนสูงด้วย สอดคล้องกับ หวัง และเอกเลส (Wang and Eccles, 2013: 20) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มีความรู้สึกเชิงบวกต่อความสามารถทางการเรียนและความสำเร็จของตนสูงและมีการรับรู้ต่อธรรมชาติและคุณภาพของสภาพแวดล้อมทางการเรียนได้เป็นอย่างดีก็จะทำให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรีน และคณะ (Green, et al, 2012: 1117-1119) ที่ศึกษาแรงจูงใจทางการเรียน อัตมโนทัศน์ทางวิชาการ ความยึดมั่นผูกพัน และความสามารถทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษากับนักเรียนจำนวน 1,866 คน ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจทางการเรียน และอัตมโนทัศน์ทางวิชาการมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์ และอิทธิพลทางอ้อมต่อความยึดมั่นผูกพันเชิงพฤติกรรมโดยผ่านความยึดมั่นผูกพันเชิงอารมณ์

3. การสนับสนุนทางการเรียนมีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน อาจเป็นผลจากการที่นักเรียนได้รับการสนับสนุนทางการเรียนจากจากพ่อแม่ ครูและเพื่อน ในแง่ของการดูแลเอาใจใส่เห็นอกเห็นใจให้กำลังใจ แสดงความรักความผูกพันต่อกัน ยอมรับและเห็นคุณค่าในตัวนักเรียน และการให้ข้อมูลความรู้คำแนะนำ คำปรึกษาที่นักเรียนสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ตลอดจนการให้การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น ซึ่งการสนับสนุนดังกล่าวอาจทำให้นักเรียนรู้สึกถึงการได้รับการยอมรับ ได้รับความรัก รู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นที่ต้องการของบุคคลรอบข้างส่งผลให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันต่อการเรียนสูงขึ้น ดังที่ ก๊อตเลียบ (วิไลลักษณ์ ลังกา, 2554: 46; อ้างจาก Gottlieb, 1994: 228) กล่าวว่า การสนับสนุนทางการเรียนเป็นกระบวนการทางการปฏิสัมพันธ์ การสร้างความสัมพันธ์ และการรวมตัวกันเป็นกลุ่มทางสังคมเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือกันในการเผชิญกับปัญหา สนับสนุนให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้สึกมั่นคง และศักยภาพของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ บงกช วงศ์หล่อสายชล (2555: 104) ที่ศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนมีขนาดอิทธิพลสูง มีค่าเท่ากับ .983 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. แรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเองมีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเองอันเกิดจากแรงจูงใจภายในจะทำให้นักเรียนเห็นคุณค่า ประโยชน์และความสำคัญของการเรียน นักเรียนจึงสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยความตั้งใจและกระตือรือร้น และมีความสุขในการเรียน ดังนั้นเมื่อนักเรียนมีแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเองก็ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันต่อการเรียนสูงตามไปด้วย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวอล์คเกอร์ กรีน และแมนเซล (Walker, Greene and Mansell. 2006: 8) ที่ศึกษาเอกลักษณ์ทางวิชาการ แรงจูงใจภายในและภายนอก และการรับรู้ความสามารถของตนในฐานะเป็นตัวทำนายความยึดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิด โดยศึกษากับนักศึกษาจำนวน 191 คน ผลการศึกษาพบว่า ความยึดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิดแบบกลุ่มเล็กได้รับอิทธิพลเชิงบวกจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจภายใน และเอกลักษณ์ทางวิชาการ ส่วนความยึดมั่นผูกพันเชิงการรู้คิดแบบผิวเผินได้รับอิทธิพลจากแรงจูงใจภายนอก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาไพกาญจน์ อินทร์น้อย, จุฬารักษ์กันตารณวัฒน์ และกาญจนา บุญภักดี (Innoi, Kantathanawat and Boonphak, 2016: 55-56) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใฝ่รู้ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใฝ่รู้มากที่สุด คือ แรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ โดยมีอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .45

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้เสริมสร้างความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน ดังนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า อัตมโนทัศน์ทางวิชาการมีอิทธิพลสูงสุดต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน ดังนั้นในการสร้างเสริมให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียนให้สูงขึ้นได้นั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน อาทิ ภาครัฐ โรงเรียน ครู บิดามารดา ควรมีวิธีการที่จะกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักเรียนรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ในด้านของ ความรู้ความสามารถ ทักษะต่างๆ ความถนัด ตลอดจนคุณค่าในตนเองของนักเรียน ดังนั้น เมื่อนักเรียนสามารถรับรู้และประเมินความสามารถทางการเรียนของตนเองได้ชัดเจนก็จะทำให้นักเรียนสามารถกำหนดกลวิธีทางการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองได้ อันจะทำให้ให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันต่อการเรียนสูงขึ้นด้วย

2. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสนับสนุนทางการเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนโดยผ่านอัตมโนทัศน์ทางวิชาการ และแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง เพราะฉะนั้นพ่อแม่ ครู หรือเพื่อนควรให้การดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนเผชิญปัญหา ให้ข้อมูลข่าวสารและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนกับนักเรียน โดยเป็นการสนับสนุนที่กระตุ้นสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดขึ้น รวมทั้งต้องมีความสอดคล้องกับการรับรู้ตนเองด้านการเรียนของนักเรียนด้วย

3. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า แรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเองมีอิทธิพลต่อความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีวิธีการในสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น โดยแรงจูงใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง ประกอบด้วยแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจทั้งสองประการจะมีบทบาทให้นักเรียนตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเรียนด้วยเงื่อนไขที่แตกต่างกัน ฉะนั้น หากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเรียนด้วยความชอบ ความสนใจ หรือเห็นคุณค่าของการเรียนนั้น ก็สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีการตัดสินใจจากแรงจูงใจภายใน แต่หากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเรียนเพราะกลัวครู หรือรู้สึกผิดต่อพ่อแม่ ก็แสดงว่านักเรียนตัดสินใจจากแรงจูงใจภายนอก ดังนั้นหากต้องการเสริมสร้างให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันต่อการเรียนสูงขึ้นควรมีวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจภายในต่อการเรียน เช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ การทำให้บทเรียนต่าง ๆ มีความหมายจำเป็นต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียน ได้ร้อยละ 53 แสดงว่า ยังมีตัวแปรปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นสาเหตุของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนที่ยังไม่ได้นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนั้นควรมีการศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติมว่าตัวแปรใดสามารถนำมาอธิบายความแปรปรวนของความยึดมั่นผูกพันของนักเรียนได้เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). **คุณลักษณะสำคัญที่พึงประสงค์ของคนไทยตามแต่ละช่วงวัย : รายงาน.**

กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

คมชัดลึก. (2553, 14 มกราคม). **ศร.นำร่องปั้นครูพันธุ์ใหม่ 2 พันคนตลอดเกณฑ์คณศ.-สถาบันเดือนมี.ค..**

เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20100114/44716/>

ศร.นำร่องปั้นครูพันธุ์ใหม่ 2 พันคนตลอดเกณฑ์คณศ.-สถาบันเดือนมี.ค..html.

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2557, สิงหาคม). การจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในพื้นที่ด้วยพลัง
เครือข่าย. **วารสารการศึกษาไทย**. 11(116): 3-11.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บงกช วงศ์หล่อสายชล. (2555). กลยุทธ์การสร้างคามยึดมั่นผูกพันกับโรงเรียนของนักเรียนจากผลการ
วิเคราะห์เอสอีเอ็ม: การพัฒนาและการนำไปปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พศิน แต่งจวง. (2554). **รูปแบบการพัฒนสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ดวงกลมพลับลิขิต.

วิไลลักษณ์ ลังกา. (2554). การศึกษาอิทธิพลทางสังคมและปัจจัยภายในต่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ทาง
วิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย. ปรินญานิพนธ์ วท.ด.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สิริอร วิชาวุธ. (2554). **จิตวิทยาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาต่างประเทศ

Appleton, et al. (2006). Measuring Cognitive and Psychological Engagement: Validation of the
Student Engagement Instrument. **Journal of School Psychology**. 44: 427-455.

Appleton, J.J., Christenson, S.L. and Furlong, M.J. (2008). Student Engagement with School:
Critical Conceptual and Methodological Issues of the Construct. **Psychology in the
Schools**. 45(5): 369-386.

Bandura, Albert. (1999). Social Cognitive Theory: An Agentic Perspective. **Asian Journal of
Social Psychology**. 2: 21-41.

Battistich, V., et al. (1997). Caring School Communities. **Educational Psychologist**. 32(3): 137-151.

Brewster, A. B. and Bowen, G. L. (2004). Teacher support and the school engagement of Latino
middle and high school students at risk of school failure. **Child and Adolescent Social
Work Journal**. 21(1): 47-67.

Chun-hong, Zhou. (2010). A Review of Foreign Researcher on Influential Factors Affecting Students'
Engagement in English Classroom. **Sino-US English Teaching**. 7(12): 18-22.

Fredricks, J.A., Blumenfeld, P.C. and Paris A.H. (2004). School Engagement: Potential of the
Concept, State of the Evidence. **Review of Educational Research**. 74(1): 59-109.

Fredricks, J.A., et.al. (2011). **Measuring student engagement in upper elementary through
high school: A description of 21 instruments**. National Center for Education
Evaluation and Regional Assistance. Institute of Education Sciences.

- Green, J., et al. (2012). Academic Motivation, Self-concept, Engagement, and Performance in High School: Key Processes from a Longitudinal Perspective. **Journal of Adolescence**. 35: 1111-1122.
- Griffiths, A.J., Sharkey, J.D. and Furlong, M.D. (2009). Student Engagement and Positive School Adaptation. In **Handbook of Positive Psychology in School**. pp.197-211. New York: Routledge.
- Innoi, P., Kantathanawat, T. and Boonphak, K. (2016). Factors that affect the avidity for learning behavior of the undergraduate students at King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang (KMUTL): The path analysis. **Veridian E-Journal, Silpakorn University, International 9, 5 (July-December) : 54-66.**
- Kline, Rex B. (2005). **Principles and Practice of Structural Equation Modeling**. New York: Guilford.
- Niemi, A. M. (2007). **What are Effective Strategies to Support Student Engagement and Learning?**. accessed March 15, 2015, available from <https://www.archives.evergreen.edu>.
- Paiwithayasiritham, C.. (2013). The Factors affecting the Characteristics of self-directed Learning of the Students from Faculty of Education, Silpakorn University. **Veridian E-Journal, Silpakorn University, International 6, 7 (July-December) : 1-12.**
- Parsons, Jim and Taylor, Leah. (2011). **Student Engagement: What do we know and what should we do?**. accessed November 15, 2014, available from https://education.alberta.ca/media/6459431/student_engagement_literature_review_2011.pdf.
- Pellas, Nikaloas. (2014). The Influence of Computer Self-Efficacy, Metacognitive Self-Regulation and Self-Esteem on Student Engagement in Online Learning Program: Evidence from the Virtual World of Second Life. **Computers in Human Behavior**. 35: 157-170.
- Perdue, N.H., Manzeske, D.P. and Estell, D.B. (2009). Early Predictors of School Engagement: Exploring the Role of Peer Relationships. **Psychology in the Schools**. 46(10): 1084-1097.
- Schunk, D.H. and Mullen, C.A. (2012). Self-Efficacy as an Engaged Learner. In **Handbook of Research on Student Engagement**. pp. 219-235. New York: Springer.
- Skinner, E.A. and Pitzer, J.R. (2012). Developmental Dynamics of Student Engagement, Coping, and Everyday Resilience. In **Handbook of Research on Student Engagement**. 21-44. New York: Springer.
- Walker, C.O., Greene, B.A. and Mansell, R.A. (2006). Identification with Academics, Intrinsic/Extrinsic Motivation, and Self-Efficacy as Predictors of Cognitive Engagement. **Learning and Individual Differences**. 16: 1-12.

Wang, Ming Te. and Eccles J.S. (2013). School Context, Achievement Motivation, and Academic Engagement: A Longitudinal Study of School Engagement Using a Multidimensional Perspectives. **Learning and Instruction**. 28: 12-23.

Willims, Jon Douglas. (2003). **Student Engagement at School: A Sense of Belonging and Participation Result from Pisa 2000**. Paris: Organization for Economic Co-operation and Development.